

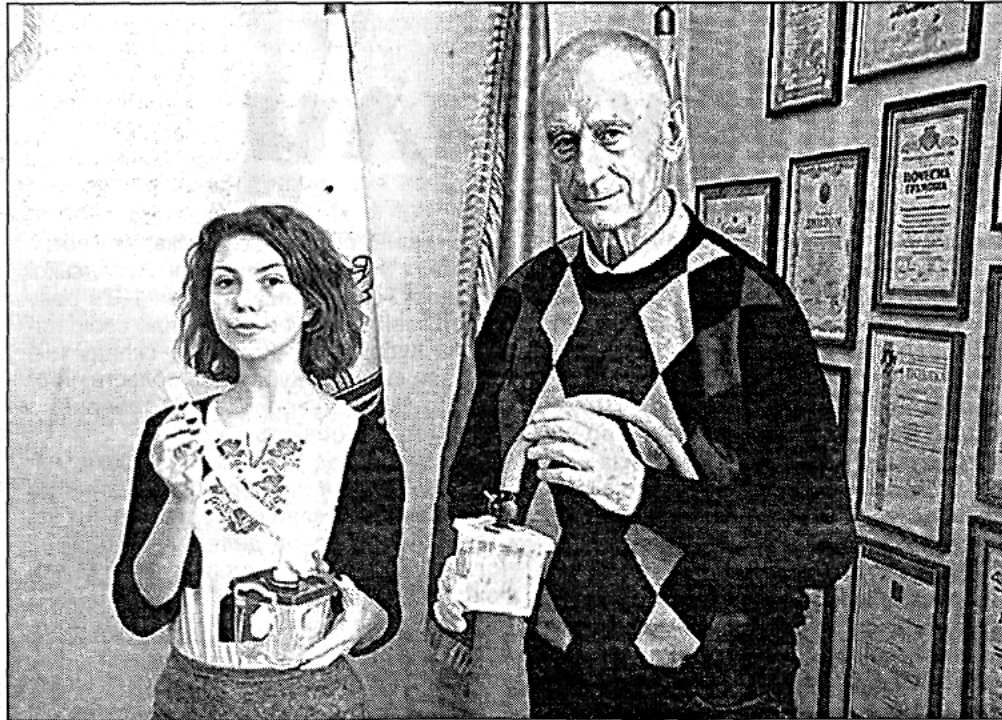
У ньому поєднувалися серйозний фізик і ніжний лірик

Про відомого науковця, педагога та винахідника нашого земляка, на жаль, нині покійного, професора кафедри методики викладання фізики та хімії Рівненського державного гуманітарного університету, кандидата фізикоматематичних наук, відмінника освіти України, заслуженого винахідника України В. А. Бернацького я збирався написати в газету ще за його життя. Сподівався з ним зустрітися під час його нечастих приїздів у Березне, де нині проживає його старша сестра Катерина, навіть планував відвідати вуз, в якому він працював. Але через об'єктивні і суб'єктивні причини мені так і не вдалося раніше здійснити свій журналістський задум. І от він пішов з життя. Та все-таки вирішив хоча б нині розповісти про життєвий, педагогічний і науковий шлях Віктора Антоновича, який заслужено посів достойне місце серед ушанованих синів і дочок нашого поліського краю.

РОДОВЕ КОРИННЯ, НЕЛЕГКЕ ДИТИНСТВО І ПОЧАТОК ШЛЯХУ У ВЕЛИКУ НАУКУ

Цю розповідь я веду з великою відповідальністю і разом з тим з приємністю та шаную до пам'яті відомого на Рівненщині, в Україні і далеко за її межами вченого. Почну з того, що народився він 26 грудня 1949 року в Березному у сім'ї вправного містечкового шевця Антона Бернацького, якого по-вуличному звали Білкою, який мав славу хорошого майстра, отож не дивно, що першим на незаселеному масиві районного центру (нині вулиця Дорошенка) у далекі повоєнні роки минулого століття спорудив гарний і просторий, трохи не звичний на той час, будинок. І всі інші люди, які зводили після нього свої оселі, казали, що будуються «за Білкою». Тому згодом той мікрорайон почали в народі називати Забілки.

В сім'ї Антона Бернацького виховувалось четверо дітей: донька Катерина, сини Сергій, Микола і Віктор. Так сталося, що ще молодою раптово померла їх матір. Отож діти залишилися напівсиротами. Зараз непросто в деталях відтворити подальший хід тогочасних подій. Але достеменно відомо, що через певний час батько Віктора Антоновича створив нову сім'ю в Костополі і переїхав

цьких шахт. Звільнившись зі Збройних Сил, повернувся в рідне Березне. Тут багато років віддав роботі в райагробуді на посадах постачальника і завідувачого гаражем. Хоча не мав спеціальної

удосконалював набуті у вузі знання, сповна віддавався науковій роботі. Тож після закінчення цільової аспірантури у Львівському державному університеті ім. І. Франка в 1983 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю «Фізика твердого тіла».

Потім В. А. Бернацький десятки років незмінно трудився в РДГУ старшим викладачем, доцентом кафедри загальнотехнічних дисциплін, обіймав посаду професора кафедри методики викладан-

ня фізики і хімії.

Ознайомившись з життєвим шляхом нашого відомого земляка, його плідною педагогічною і науковою діяльністю, що висвітлюється в інтернет-ресурсах, пере-

індикаторної техніки і медицини. Зокрема, професор Бернацький результативно працював над удосконаленням відомого інгалятора Фролова. Ось як він розповідає про це: «Інгалятор Фролова тренує дихальну систему. А пристрій, над яким я працював разом з учнями, має значно більше корисних властивостей, адже дає можливість людині в домашніх умовах дихати гірським повітрям, яке змінює функціональні можливості організму. Це повітря іонізоване та розріджене, що сприяє виведенню шлаків, підвищує гемоглобін, кількість еритроцитів у крові, допомагає у лікуванні захворювань мозку, печінки, серця, запобігає інфарктам та інсультам» («Вільне слово»).

Віктор Антонович отримав патент на унікальний пристрій для боротьби з ураганам та іншим стихійним лихом. Він вловлює потужні потоки вітру і за допомогою зустрічного повітря зменшує його тиск і руйнівну силу. За цей пристрій винахідникові було вручено золоту медаль та диплом Європейської науково-промислової палати.

Він також активно працював над створенням моделей засобів захисту воїнів АТО. Зокрема, винайшов військову каску та бронезилет з підвищеним захистом, а також аеродинамічний стабілізатор реактивних снарядів.

На жаль, як зізнавався В. А. Бернацький: «В нашій області немає можливості втілити в життя мої прилади, тому маю лише їх моделі. Я неодноразово писав листи до вищих чинів, всі відповідають: "Розглянемо", але чомусь дій від них немає ніяких. Мені, наприклад, дивно, чому ті, що цим займаються, не роблять нічого» («Вільне слово»).

Незважаючи на таку прикру ситуацію, професор та його юні і молоді послідовники продовжили науковий і творчий пошук. За це він мав визнання у науковому світі, серед колег і шанувальників його таланту.

Тому логічно, що за науково-викладацьку роботу Віктора Антоновича було нагороджено Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України та Рівненської обласної ради, йому присвоєні почесні звання «Відмінник освіти України» та «Заслужений винахідник

туди. А чимало турбот про дітей в основному лягло на тендітні плечі їх старшої сестри Катерини, яка тоді вже працювала в дитячому садочку. Правда, кілька років Микола виховувався у Костопільській школі-інтернаті, Рівненську школу-інтернат закінчив Віктор. Слід справедливо зазначити, що всі троє братів все життя були щиро вдячні Катерині Антонівні за те, що чимало років вона їм заміняла матір і батька.

Як свідчать факти, хлопці, на чю долю випало таке нелегке дитинство, виявилися самостійними і відповідальними за свою подальшу долю. Всі вони були наділені неабиякими природними здібностями, наполегливо розвивали їх, без сторонньої допомоги і підтримки вперто долали важкі життєві бар'єри і досягали кар'єрних вершин. Зокрема, Сергій закінчив залізничне училище та відомий інститут залізничного транспорту. У свій час займав високі керівні посади, зокрема, був першим секретарем Здолбунівського райкому комсомолу, працював заступником міського голови Рівного. Дещо по-іншому складалася доля Миколи, який після закінчення гірничного училища до служби в армії встиг попрацювати в одній з доне-

освіти, але був хорошим фахівцем, цікавим співрозмовником, досить інтелектуальною людиною. Знаю це не з чужих слів, бо в молоді літа ми з ним були в хороших товариських стосунках. На жаль, вони обоє, Сергій та Микола, передчасно пішли із життя.

ЧАС ТВОРЕННЯ І ЗДОБУТКІВ

Цікавим, повним відмінного навчання, наполегливою педагогічною працею, плідним науковим пошуком, виявився життєвий шлях наймолодшого з братів Бернацьких Віктора Антоновича. Після закінчення у 1967 році Рівненської школи-інтернату, здібний і цілеспрямований юнак отримав диплом за спеціальністю «Фізика і математика» у Рівненському державному педагогічному інституті. А вже через три роки почав працювати у рідній «альма-матер» молодшим науковим співробітником зі спеціальної теми в науково-дослідному секторі. Безперечно, що його викладачі бачили у колишньому студентові великий науковий і творчий потенціал, тому охоче прийняли у свою педагогічну сім'ю.

І Віктор Антонович з честю виправдав довір'я та сподівання старших колег. Він

конуєшся, яким багатогранним і глибоким талантом наділив його Господь. Зокрема, Віктор Антонович у своєму доробку мав 80 наукових праць, підготував чимало методичних розробок та посібників, за якими навчаються студенти вітчизняних університетів. Він брав активну участь у виконанні державних госпдоговірних спеціальних тем на замовлення науково-виробничого об'єднання «Уран».

Багато часу і педагогічного хисту віддавав наш славний земляк роботі з обдарованими дітьми шкіл області у Малій академії наук, де він пропрацював більше 25 років. Під його керівництвом юні таланти ставали переможцями та призерами міських, обласних та Всеукраїнських олімпіад із фізико-технічного напрямку і винахідництва.

Щодо винахідництва, то він, знаний в Україні науковець, цим займався майже півстоліття. Адже перше авторське свідоцтво на винахід з оптичної обробки інформації в реальному масштабі отримав у 26 років. Тоді молодий винахідник виконував спеціальну тему на замовлення Міністерства оборони СРСР. З тих пір в його активі 72 авторські свідоцтва і патенти України в галузі мікроелектроніки,

України».

Про багатогранність таланту нашого відомого земляка свідчить ще один переконливий факт. Років 5-6 тому в одній з обласних газет я з приємністю і подивом прочитав добірку ліричних віршів, автором яких був професор В. А. Бернацький. Ці поезії мене вразили своєю щирістю у сприйнятті навколишнього світу, людських взаємин. Тоді подумав, як в ньому гармонійно поєднуються серйозний науковець-фізик і ніжний лірик.

Та, на жаль, як це часто трапляється, Віктору Антоновичу не вдалося реалізувати в життя ще чимало нових творчих задумів та ідей. Влітку 2019 року із засобів масової інформації я дізнався, що він помер, не доживши кілька місяців до свого 70-річного ювілею. Це – велика втрата не тільки для наукової спільноти, рідних та близьких покійного, але й для нас, його земляків. Адже Віктор Антонович все своє життя гідно представляв наш березнівський край, був і завжди буде його гордістю. Тому закономірно, що прах відомого науковця і педагога свій останній прихисток знайшов на кладовищі в рідному Березному.

Павло РАЧОК.